

מידברים בגינות

חיהם עוברים עליהם בדממה מוחלטת ובעלטה כבדה • הם מתקשרים רק באמצעות שפת סימונים מיוחדת המועברת במגע קצות האצבעות • לא רק שהם לא שומעים, הם גם לא רואים • קבוצת החירשים-עיוורים של מכון "בית דוד" החליטה להרים הצגה מקורית משלה • בשבוע הבא הם יעלו לראשונה על הבמה

מתורגמן צמוד, שומע ורואה, שאוחז בידיהם ומניע אותן. לכל תנועה יש פירוש.

בשבוע האחרון נפגשה הקבוצה שלוש פעמים, מבצע מורכב ויקר הדורש, כמובן, הסעות לכל השחקנים ולכל המתורגמנים. בתחילת החזרה הם יושבים במעגל ומחזיקים ידיים. נכנסים לריכוז.

הבמאיות מפעילות את הרשמקול ומשמיעות את שיר הפתיחה בקול רם. אריק איינשטיין שר "שלוש ארבע ולעבודה". השחקנים מצטופפים מסביב למכשיר, מניחים ידיים על השולחן וחשים בקצב. אפשר להתחיל.

ההצגה מורכבת ממספר סצינות, שבהן מתארים השחקנים את חלומותיהם הכמוסים. הם יושבים על הבמה בשתי שורות. כל אחד קם בתורו, ובתנועות פנטומימה מתאר את הפנטזיות שלו.

איך הם יודעים מתי מגיע תורם? לכל קטע יש זמן מוקצב. הם סופרים את השניות החולפות בשקט. עכשיו תורו של מרק, עולה חרש מחבר המדינות, שחולם להיות מרים משקולות. הוא ניגש לקירמת הבמה, מראה שרירים, עושה תנועות מאמץ ומרים את המשקולת הכבדה.

החברים, שנשארו לשבת ברקע, מעוררים אותו בהנפת זרועות וטפיחה על פניהם. מי שיכול, מביע את תמיכתו בהשמעת קולות נהמה. יורי ואיגור אושרוב עברו ברוסיה בקרקס. יש ביניהם תיאום מופלא וקל לנחש כי חלומם הוא להיות עשירים, לבלות עם נשים יפות במסעדות פאר ולבזבז הרבה כסף.

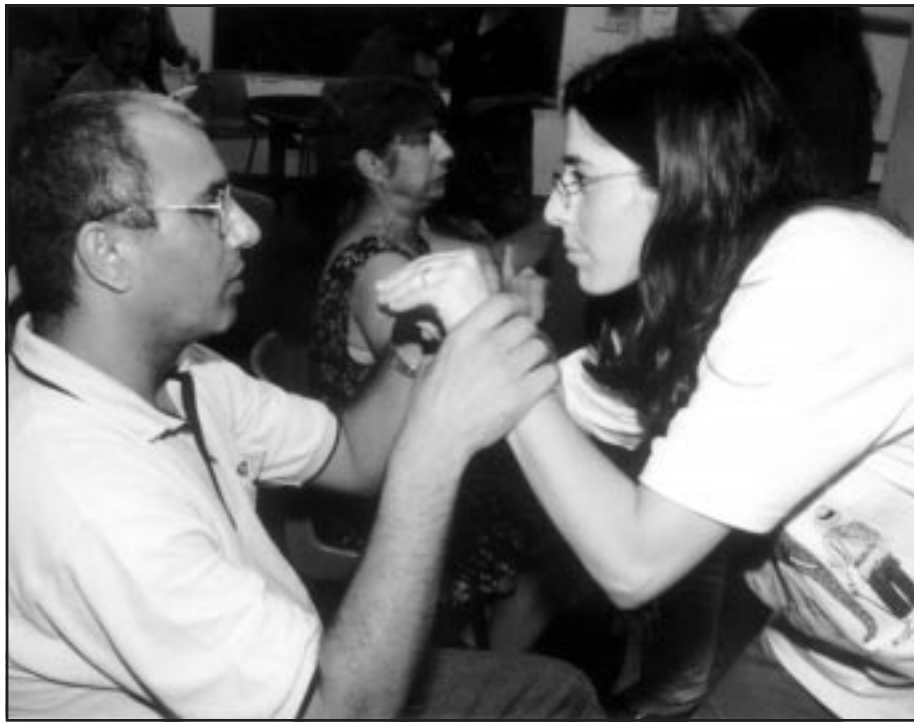
לעולים, אגב, יש אולפן שבו הם לומדים את שפת הסימונים בעברית. השפה, מסתבר, שונה ממדינה למדינה.

שושנה ורפי מציגים סצינה אצל העוברת הסוציאליט: חירש-עיוור בא לבקש עזרה. השניים מתארים בהומור איך מתפתח ביניהם קצר מוחלט בתקשורת, שמסתיים בהפיכת שולחן.

חיים פוקס, מנכ"ל מכון "בית דוד", המטרה שלנו היא להביא לתודעת הציבור שיש מה לעשות עם האנשים האלה. אנחנו נתקלים במצבים איומים, כאשר משפחות מתביישות בהם ומסתירות אותם. הורים מתבגרים חוששים מה יהיה גורל הבנים.

"אנו נאבקים למענם גם בתוך המערכת הסוציאליטית. יש כאן בחורה חירשת-עיוורת שנסואה לחירש. היא הרתה ולשכת הרווחה רצתה לקחת את הילד לאימוץ. נלחמנו נגד ההחלטה, והיום היא מגדלת שני ילדים בריאים ומצפה לשלישי, ומאשרת. החלום שלי הוא להביא אנשים ממשרד האוצר כדי שישתכנעו לתת למועדון תקציב".

ובינתיים נמצא פתרון לשאלה איך לסמן ללהקת החירשים-עיוורים שהקהל מוחא להם כפיים. המתורגמנים יעמדו משני צידי הבמה ויעבירו בין השחקנים יריעות ארוכות של בד לבן. זה הסימן לקום ולהשתחוות.

תמונות מתוך החזרות. "מצליחים להביע את הניואנסים הכי עדינים". תצלומים: הדר כהן

מאת דורית שריד

"כשההצגה תסתיים, הקהל באולם ימחא לכם כפיים. זו הדרך של הצופים להגיד תודה לשחקנים. אנחנו מחפשות עכשיו איך לסמן לכם שהי אורחים שלנו נהנו. אם יש לכם הצעה, אנחנו רוצים לשמוע". כך מנסות הבמאיות רינה פרווה ועדינה טל להסביר לצוות השחקנים שלהן, חירשים-עיוורים, כמה מכללי המשחק של עולם התיאטרון.

במהלך השנה האחרונה הן נפגשו אחת לשני בוע עם עשרה גברים ונשים ממקומות שונים בארץ. במועדון המרכז לחירש-עיוור בבית הלן קלר בתל-אביב הם עברו יחד על ההצגה "אור שומעים בזיג זג". הבכורה תהיה ביום שלישי הבא, 18 ביולי, בבית "אשכול הפיס", ברחוב האי רבעה שמאחורי סינמטק תל-אביב.

פרווה וטל, שחקניות-במאיות, הוזמנו לעבוד עם הקבוצה, לאחר שפרווה העלתה בעבר בהצלחה הצגה בהשתתפות שחקנים בעלי פיגור שכלי עמוק. הן באו לעבוד עם הלהקה ללא הכנה וידע מוקדם על הבעיות שיעמדו בפניהן.

"גילינו בהדרגה דברים מדהימים. אנשים שלא רואים, לא שומעים, שחלקם אינם מודברים, שחשבו שהם לא מבינים על מה אנחנו מדברות, הצליחו להביע ניואנסים רגשיים הכי עדינים", הן אמרות בעיניים נוצצות.

לפי ההערכות חיים בישראל כ-800 אנשים בעלי נכות כפולה, חירשות ועיוורון, אך רק כ-300 מהם אותרו עד כה. מצבם המיוחד אינו מאפשר להם להשתתף ולהינות מפעילויות ושירותים הנתנים לקבוצות של חירשים או לקבוצות של עיוורים.

החירשים-עיוורים אינם יכולים לתקשר עם אנשים הסובלים מאחת מהמוגבלויות בלבד. העיוורים שומעים ומדברים, החירשים רואים ויכולים לתקשר בשפת סימונים. לעיוורים-חירשים יש צורך בשפה משלהם. רובם סובלים ממדידות חברתיות ושיקומיות, שגורמת להתפתחות בעיות נפשיות ולנטל נוסף על המשפחות והסביבה.

הנכות הכפולה נגרמת בדרך-כלל מפגם גנטי המאובחן כ"תסמונת אשר". התסמונת מופיעה כבר בלידה ומשמעותה חירשות ושדה ראייה מוגבל. במהלך השנים, יכולת הראייה הולכת ומצטמצמת, כאילו רואים דרך צינור עם פתח צר, עד כדי עיוורון מוחלט בגיל ההתבגרות.

ד"ר יעקב לנדמן, יו"ר עמותת מכון "בית דוד", הקים את המרכז לחירש-עיוור במטרה לתת מענה לצרכים החברתיים והשיקומיים הייחודיים לאוכלוסייה זו. לנדמן היה תלמיד ישיבה בארה"ב. לאחר שנולדה לו בת עם פיגור שכלי, למד פסיכולוגיה ועלה בשנות ה-70 לארץ עם משפחתו, כדי ליצור מסגרות טיפוליות לאנשים עם מוגבלויות דומות. "ראיתי בהולדת בתי את מהשמיים, שעלי לעזור לא רק לילדתי אלא לכל מי שניתן" הוא אומר.

ד"ר לנדמן גייס מיליוני דולרים בחו"ל והקים שלושה מוסדות לטיפול בבנות מפגרות במי

המוסדות לנכים עם בעיות פיזיות ומנטליות. "מנסיון אנחנו יודעים שאחד יכול לעזור לשני", הוא אומר.

התקשורת עם החירשים-עיוורים, שרובם חיים בתוך עולם של דממה וחושך מוחלטים, נעשית באמצעות מגע גופני. לכל אחד מהם יש

בשרת ציון, וכן מוסד לטיפול בנכים קשים, ובית-ספר לילדים עם קשיי התנהגות ולימוד. בזמנו הפנוי הוא מטפח את המרכז לחירש-עיוור. חלומו של ד"ר לנדמן הוא להקים את "ספינת הדגל" שלו על שטח של 28 דונם, שכבר הוקצו בקריית טלזיסטון, ולרכז במקום את כל

חופשה לכל המשפחה וקורקינט מתנה!

Holiday Inn

מלונות הולידיי אין		מלונות קראון פלזה	
מבצעים מיוחדים ביולי	יולי	מבצעים מיוחדים ביולי	יולי
340 ש"ח	הולידיי אין טבריה	445 ש"ח	קראון פלזה ירושלים
325 ש"ח	הולידיי אין אשקלון	418 ש"ח	קראון פלזה תל אביב
293 ש"ח	הולידיי אין חיפה	425 ש"ח	קראון פלזה ים המלח
255 ש"ח	הולידיי אין אילת פטיו	363 ש"ח	קראון פלזה אילת

קבוצת הולידיי אין ישראל

03-6949777

03-644222

ובכך תמיד שני ילדים חונים בחדר הורים*

בלעדיו נאשת

* שני ילדים חונים עד גיל 12 בחדר הורים על בסיס לינה וארוחת בוקר (לא כולל חטיפים ומספרים אילון). המלונות ושאינם להכניס את הסכרעים בכל עת וכלא חופשה מראש • חתכים חונם לאדם בחדר זוגי על בסיס לינה וארוחת בוקר • כוללים מע"מ (מעטעם אילת), כפופים לתנאי המלון • נחזרי טלזיסטון • תוספת ליוני כחוד • אין כפל מבצעים • ט.ל.ח.